

సంఘసేవి వి

కె. రామలక్ష్మి

“రుక్మిణీ! ఎంతసేపే? త్వరగా రా, టైమ్ అయిపోతోంది!” బెడ్ రూమ్ లో అద్దం ముందు కూర్చుని గాజులూ, గోలుసులూ తీసి పెట్టెలో పెడుతోంది. ‘సంఘసేవి కురాలు ఇవన్నీ వేసుకుని వెడితే బాగుండదు’ అనుకుంది మనసులోనే. చక్కటి స్టైల్లో ఉన్న హెయిర్ పీస్ తీసిపెట్టేసి, ఉన్న జుట్టుని సాపుగా దువ్వి సింపుల్ గా జారుముడి వేసుకుంది.

కళ్యాణి! పేరుకు తగ్గట్టు బొద్దుగా, ముద్దుగా వెన్నతన్న పిల్లిలాగా అనిపిస్తుంది. మెళ్లో గంటలేని పిల్లిలాగా అనిపిస్తుంది. చుట్టుపక్కల చిన్నా చితకా ఎలుకల్లాంటి సంఘసేవకులు అందుకే కనబడరు.

కళ్యాణి! ఈ సంవత్సరపు 'ఉత్తమ సంఘసేవిక'- బిరుదు, బహుమతి, ఘనత దక్కించుకుంది. ఈ సందర్భంగా టీవీవాళ్లు ఆమెతో ప్రత్యేక కార్యక్రమం అదే పరిచయం- హిగడ్డ- "మీ రెలా ఇంతవారయ్యారు? మీకు ప్రేరణ ఎవరు?" అంటూ ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసే ప్రసారం అన్నమాట. అడిగేవాళ్లు అడిగేస్తారే గానీ, జవాబుకి టైమివ్వరు. అయినా, కళ్యాణికిరోజుల్లో ఇలా అడిగేవాళ్లను చాలా చాకచక్యంగా నోరు మూయించి తన గురించి తాను చెప్పుకోవడం బాగా తెలిసిపోయింది. ఆమెకెన్నో సన్మానాలు జరిగాయి. ఆమె సంస్థలకి లక్షలకి లక్షల విరాళాలు వచ్చి వడుతున్నాయి. అయినా, 'నాకేదో తపన. ఇంకా చెయ్యాలి... ఇంకా చెయ్యాలి' అని అంటూంటుంది. అదో వూతపదం అయి కూర్చుంది ఆమె మాట్లాడేటప్పుడు.

"అమ్మీ వాళ్లంతా వచ్చేశారమ్మీ! మేం సర్దుకుంటూ ఉంటాం. మీ అమ్మగారిని సిద్ధం కమ్మని చెప్పు!" అన్నాడు కెమెరామాన్. తలూపి లోపలికి పరుగెత్తింది. రుక్మిణిలాంటిదే.. వద్దెనిమిదేళ్ల పయసు. కాస్త బక్కగా ఉన్నా, ముఖంలో తృప్తి ఉందామెలో. "లక్ష్మి విమెన్! చూడు, చక్కని పనిపిల్లలు దొరికారు! మనకి దొరికిచావరు!" అన్నాడు దర్శకత్వం వహించడానికి వచ్చిన పెద్దమనిషి. "సంఘసేవిక కదా? సహాయం కోరుతూ బోల్డుమంది వస్తూంటారేమోలే! అసలే కళ్యాణిగారి గుండె ఎదుటివారి కష్టాలు చూసి కరిగిపోతుంది అంటారు. ఆమె కన్నీళ్లు కారుస్తూ, వారికోసం తపించిపోతారని విన్నాను!" అంది ఇంటర్వ్యూ చేయడానికి వచ్చిన అమ్మాయి. ఇప్పుడమె స్థితి గాంధీగారి మూడుకోతుల కథలా ఉంది. ఆయనగారు 'చెడు చూడకు, వినకు, అనకు' అని చాలా సింపుల్ గా చెప్పి చక్కాపోయాడు. అదెంత కష్టమో ఆయనగారికేం తెలుస్తుంది? అటూ ఇటూ గాలిలో వచ్చే వార్తల గురించి అడిగితే కష్టం. ఆవిడ ఎలాగూ సమాధానం చెప్పరు. కానీ, ఆమె ఏం చెప్పినా వినే స్థితి నాదీ! మనసులోనే అనుకుంటూ కూర్చుంది మేడమ్ రాకకోసం అనూరాధ.

"ఏమిటి అనూరాధా, అంత దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నావు?" నవ్వుతూ దర్శకుడుగారు అడిగారు.

"ఏం లేదు, సార్! కాస్త జంకు!" అంది నెమ్మదిగా.

"అరే నీకా? జంకా?! ఎలాంటివారివైనా తికమక పెట్టే రకం!"

"లేదు సార్, మరీ లోతుగా వెళ్లవద్దని పెక్కుగారు బయలుదేరేముందే చెప్పారు."

ఆమె మాట వూర్తి కాకుండానే ఇంకో పనిపిల్ల వరుగున వచ్చింది. "అమ్మగారోసారి రమ్మంటున్నారండీ!" అంది భయంభయంగా.

"ఎందుకూ? కొంపతీసి కాన్సిల్ అనరు కదా!" పైకే అనేశాడు కెమెరామాన్.

దర్శకుడు ఓ చిరునవ్వు నవ్వి, "అందుకై ఉండదులేవయ్యా! వెళ్లు!" అన్నాడు.

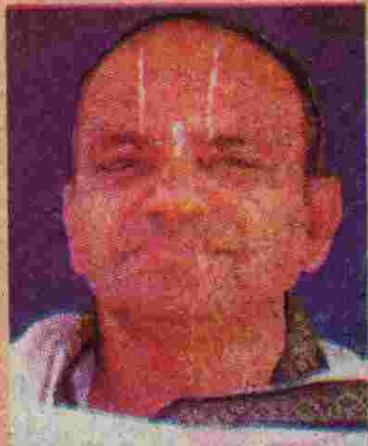
బితుకుబితుకుమంటూ కెమెరామాన్ లోపలికి

మూరతక్కువ. ఇది కంచీ కాటన్. ఇది బెట్టినాడే!"

ఆమె మాటకి అడ్డు తగులుతూ, "మీ ఇష్టం... టైము అయిపోతోంది, త్వరగా రండి... ప్లీజ్!" అంటూ బోసులోంచి తప్పించుకుపోయిన ఎలుకలాగా పరుగుతీశాడు బయటకి.

"ఏం... ఏమైంది? ఏ తలనొప్పా?" భయంగా అడిగింది.

"ఏం లేదు, అనూరాధా! ఏ చీర బాగుంటుందని అడగడానికి పిలిచారంతే!" నవ్వుతోయి ఆగిపోయాడు.

ఇది మీకు జీవితకాలపు బహుమానం!

భారతదేశం ఈ ప్రపంచానికి ఓ ఆధ్యాత్మికదిక్సూచి

భౌతికంగా అర్థికంగా విదేశాలు అత్యున్నతస్థితిలో వుండొచ్చుగాక! కాని వారి ఆఖరి మజిలీ మన భారతావని!! ఇది నేటి వాస్తవం. వేదాలూ ఉపనిషత్తులూ ఉద్భవించిన భూమి ఇది. మనిషి గమ్యాన్నీ గమనాన్నీ నిర్దేశించే సూచికలు అవి. ఇవి కొందరికే పరిమితం కాదు. వాటిని అందరికీ అందించే సంకల్పంతో అక్షరవాచస్పతి డాక్టర్ దాశరథి రంగాచార్య తేటతెలుగులో నాలుగువేదాలనూ అందించి చరిత్ర సృష్టించారు. అదే వారవడిలో ఇప్పుడు ఆంధ్రపాఠకుల కోసం ఆయన ఉపనిషత్తుల సారాంశాన్నీ 'ఉపనిషత్ అమృతం' పేరిట ఆబాలగోవాలానికీ అర్థమయ్యే రీతిలో అందిస్తున్నారు. మీరు చదవండి, పదిమందికీ ఈ వార్త చెప్పి చదివించండి! ఓ మంచి పనికి నూటను అందించి మనవైన ఉపనిషత్తులలోని అమృతాన్ని మీరు గ్రోలి పదిమందికీ అందించండి. ఇది మీరు చేసే మానవ సేవ మాధవ సేవ...!

త్యరలోనే ప్రారంభం!

వెళ్లాడు.

"రండి, ఈ చీరల్లో ఏది కట్టుకుంటే బాగుంటుందో అడగాలని. తెలుపు రంగు టీవీకి బాగుండదంటారు కదా?" చిన్న నవ్వు నవ్వి ఆగింది కళ్యాణి.

'బ్రతుకుజీవుడా!' అనుకుని, "మీకు ఏది కట్టుకోవాలని ఉంటే అది కట్టుకోండి మేడమ్, ఇదేం మీకు కొత్త కాదు కదా!" అన్నాడమెకు వినీ వినిపించనంత నెమ్మదిగా.

"ఏం కాదు, చూసేవాళ్లకి ఇంపుగానూ, సింపుల్ గానూ ఉండాలి కదా! చూడండి... ఇవి మా సేవాకేంద్రంలో మగ్గలమీధ వేసినవి... కాస్త

"ఏదో చెప్పేస్తే త్వరగా వచ్చేదిగా!" గుసగుసలాడాడు దర్శకుడు.

"అమ్మగారు ఎక్కడ కూర్చోవాలో కుర్చీ వేయండి సార్, వచ్చేస్తున్నారూ!" అంది పనిపిల్ల. మాట చెప్పి లోపలికి పరుగుతీసింది.

'అబ్బ! నోటి మాటమీద నడిచే రకాలు!' అనుకుంది అనూరాధ. తన నాలుగేళ్ల కొడుకుని చూసుకుందుకు మనిషి ... అదీ కాస్త స్థిరంగా ఉండేది దొరక్క నానా ఆవస్థలూ పడిపోతున్న అనూరాధకి కాస్త జెలసీ కలిగింది... ముచ్చటైన, ముఖ్యంగా వాగని పిల్లలని చూస్తూంటే.

కెమెరామాన్ కుర్చీ వేశాడు. ప్లాష్ వాళ్లకి, లైట్

బోర్డు వాళ్లకి ఖచ్చితంగా చెప్పాడు. "మీరు అటూ ఇటూ కదలండి... స్టీజ్ ఆవిడని ఇటూ అటూ కదవకండి. మన ప్రాణాలు పోతాయి. ఓకే!" అంటూండగానే కళ్యాణి చేతులు జోడించి హాల్లోకి ప్రవేశిస్తూ ...

"నమస్కారం, క్షమించండి, ఆలస్యం అయింది. ఓ పిల్లకి కాస్త జ్వరం. పొద్దుటి నుంచీ దాన్ని చూసుకోవడంతో సరిపోయింది... వెంటనే ప్రారంభించేద్దాం!" అంటూ చూపెట్టిన కుర్చీలో కూర్చుంది.

చేతి సౌంజ్ చూసి అనూరాధ అందుకుంది "నమస్కారం. ముందు అవార్డు వచ్చినందుకు అభినందనలు. ఇది ప్రీలందరికీ గర్వకారణం..!"

కళ్యాణి బాగా తలవంచి చేతులు జోడించి మళ్లీ నమస్కరిస్తూ, "ఇది మీరంతా నాకిచ్చిన భాగ్యం. గుర్తింపు. దీన్లో నేను చేసిందేముంది?" అంది.

అనూరాధ మనస్సు ప్రశ్నలతో పేలడానికి సిద్ధంగా ఉన్న బాంబులా ఉంది. కానీ అవి అడిగే ప్రశ్నలు కావు! అంచేత, "మీ కృషి గురించి చెప్తారా?" మృదువుగా అడిగింది.

"చెప్పడానికేముంది అమ్మాయి, చిన్నప్పటినుంచి నాకు కష్టపడేవారిపట్ల అభిమానం ఉండేది. స్కూల్లో తోటిపిల్లలకి నా అన్నం ఇచ్చేసి ఇంటి దగ్గర తిన్నానని అబద్ధాలు చెప్పేదాన్ని!" చిన్నగా నవ్వి, "అమ్మకి నా గుణం తెలుసు. రాగానే తినడానికి పెట్టేది!" అంది.

"ఇలా సంస్థ స్థాపించాలని, దాన్నో పటవృక్షం రీతిన విస్తరింపచేయాలని ఎలా తోచిందండీ? దీనికి ప్రోత్సాహం ఎలా లభించింది?" అమాయకంగా అడిగింది అనూరాధ.

"నేను, నా పిల్లలు ... అంతా ఒకే మనస్తత్వం గలవాళ్లం. నాలాగనే వారికీ సేవా

కార్యక్రమాలలో విపరీతమైన అభిమానం. ఇక సంస్థ అంటారా? విత్తు నాటితేనే కదా మొక్క మొలిచేది?" కాస్త ఆగి, "ఆ విత్తనం రావించెట్టుదైనా, మర్రిచెట్టుదైనా, మామిడి అయినా ఒకటే కదా! విత్తనం మొలవాలి ... అలాగే అనుకుని కాస్త దూరం అయినా తక్కువ అద్దెకి ఇల్లు తీసుకున్నాను. బోర్డు పెట్టాను. ఈ దేశంలో దీనులకేం కొదవ? కష్టజీవులకేం కొదవ? బోర్డు చూసి, పెట్టినరోజే నలుగురు వచ్చారు. 'ఇక్కడే వడివుంటాం. వనులు చేస్తాం. ఇంత తిండి, బట్ట, నిలువ నీడ కల్పించండమ్మా!' అంటూ కాళ్లమీద పడ్డారు. వారి ముఖాలు చూసి నా హృదయం పగిలింది!" కళ్యాణి కన్నీరు కార్చడం మొదలుపెట్టింది.

కెమెరా ఆఫ్ చేయలేదు. లైట్లూ ఆర్పలేదు. 'కానిస్తాడండీ...!' అని కళ్లతోనే చెప్పాడు దర్శకులుంగారు. కట్చేసి కళ్లు తుడుచుకోండి అంటే అదో టైమ్ వేస్టనిపించిందాయనకి.

"అలా ప్రారంభమైంది. అడితెల వాళ్లు కర్రలు, పాత్రలవాళ్లు గిన్నెలు, బియ్యం వ్యాపారులు బియ్యం బస్తా వడేసి వారి సేవా మనస్తత్వాలను చాటుకుంటూ నాకు అండగా నిలబడ్డారమ్మా! ఇట్టే కాలచక్రం తిరిగిపోయింది. పాతికేళ్లు ... పాతికేళ్లపాటు నా శక్తిని కాలాన్నీ ఈ సంస్థలకి ధారపోశాను... పెంచి పెద్దచేశానన్న తృప్తి మిగిలింది నాకు!" నిట్టూర్చారు.

"మీ పిల్లలు...?" ప్రశ్న ముగియకుండానే కళ్యాణి ఉత్సాహంగా అందుకుని, "వాళ్లంతా ఈ సంస్థలకే అంకితం అయ్యారమ్మాయి! ఇద్దరు కొడుకులూ, ఇద్దరు కూతుళ్లూ, వారి భార్యలూ, వీరి భర్తలూ అంతా సంఘసేవలోనే ఇమిడిపోయి జీవితాలు ధారపోస్తున్నారు. వీళ్లే కాదమ్మా, చాలామంది అటువైపు చుట్టాలూ, ఇటువైపు చుట్టాలూ

వివిధ శాఖలపై ఆధిపత్యం వహిస్తూ చక్కగా వనులు చేయిస్తున్నారు. ఇక్కడ తయారయ్యే కారంపొడుం దగ్గరనుంచి కార్మిట్లదాకా దేశంలోనే కాదు విదేశాలలో కూడా చాలా ప్రాచుర్యం పొందుతున్నాయి. అనాథ ప్రీలూ, బాలలూ చేస్తున్నారన్న అభిమానంతో దేశ విదేశ దాతలు డబ్బు గుమ్మరిస్తున్నారు... అందుకే ఏ శాఖకాశాఖకు స్వంత ఇల్లు ఏర్పాటు చేయగలిగాను. వాటికై ధనం ఇచ్చిన దాతల పేర్లే వాటికి పెట్టి నా కృతజ్ఞత తెలుపుకున్నాను. చూస్తారా?" ఆగి, దర్శకునివైపు చూసింది కళ్యాణి.

ఆనంకడన్నట్లు సౌంజ్ చేయడంతో క్షణం పాటు తడబడి, తేరుకుని..

"సారీ, నా సంస్థలు నాకు పిల్లలకంటే ఎక్కువ. అవి అందరూ చూడాలని నేను తహతహలాడిపోతుంటాను. ఇంకా ఇంకా విస్తరించిపోతుండటం చూస్తే భయం కూడా వేస్తూంటుంది నాకు!" ఆగారామె.

"విస్తరణ అంటే ఇంకెంతోమందికి నీడనివ్వడమే కదా మేడమ్! భయం దేనికి?"

కాస్త నవ్వి, "ఏం లేదమ్మా, సేవాభావంతో సేవచేయడానికే అంకితం అయిపోయినవాళ్లు రాను రానూ కనుమరుగైపోతున్నారు. చిన్నచిన్న ఊళ్లకి వెళ్లి, అక్కడ సేవాకేంద్రాలు పెట్టుకుంటున్నారు!" అన్నది నెమ్మదిగా.

"నిజంగా మీరు నాటిన మర్రిచెట్టు చాలా వూడలు వేయడం మీకు సంతోషంగా లేదా?" కుతూహలంగా అడిగింది అనూరాధ.

"ఉంది. కానీ ఊడలెక్కువనైనాకొద్దీ సేవలు పల్నబడిపోతాయేమోననే నా భయం!"

"అంటే... మంచి ఎక్కువ అయితే మజ్జిగ పల్నబడినట్లు అనా మీ భావన?" అనూరాధ కాస్త చిలిపిగా అడిగింది.

"పల్నని మజ్జిగైనా దాహం తీరుస్తుంటే నేను ఆనందిస్తాను. అలా జరగడంలేదేమో ననే నా బెంగ."

"అంటే... కాస్త వివరిస్తారా?"

"ఒక తల ఉండి, శాఖోపశాఖలు ఉండాలి. వాటికి ఆధారం ఆ తల కావాలి. అంటే, అప్పుడే వస్తూన్న ఫండ్స్మీద అదుపు ఉంటుంది. సరిగ్గా ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతుంది. సేవలు సవ్యంగా అందించగలుగుతాం. అదీ నా అభిప్రాయం!" ఖచ్చితంగా చెప్పారు కళ్యాణి.

"వికేంద్రీకరణలో చాలా సౌలభ్యం ఉందంటారు కదా? ఆ వాదనతో మీరు ఏకీభవించరన్నమాట. అంతేనా?"

